

Pozdní výskyt rybáka bahenního (*Chlidonias hybridus*) na střední Moravě v roce 2006

The late occurrence of the Whiskered Tern (*Chlidonias hybridus*)
in Central Moravia in 2006

Robert DOLEŽAL

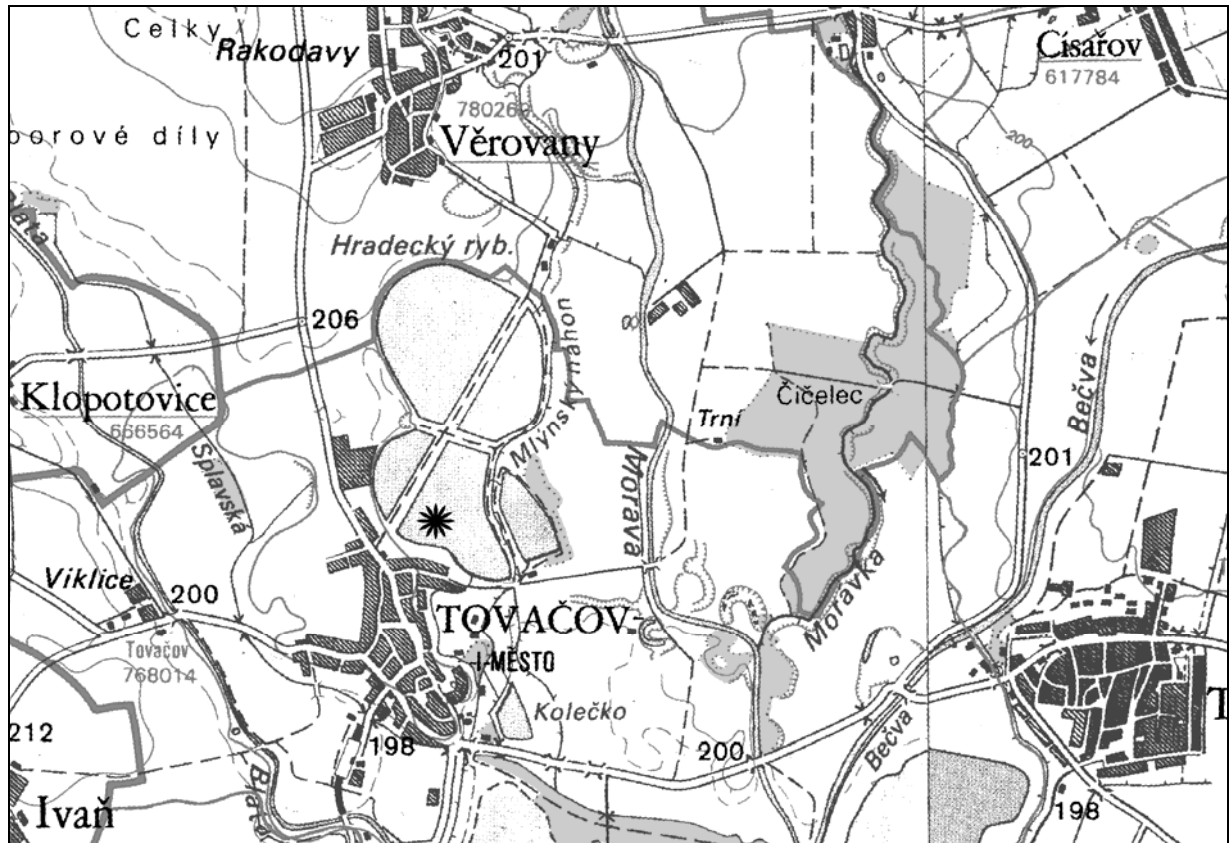
Zedníkova 6, 603 00 Brno; e-mail: dolezal.robert@uhul.cz

Areál rozšíření rybáka bahenního (*Chlidonias hybridus*) je nesouvislý, ostrůvkovitý, pokrývá jižní, střední a východní Evropu a zasahuje až do střední Asie. Lokality jsou osidlovány nepravidelně a v kolísavých počtech. Ještě donedávna se u nás tento druh vyskytoval výjimečně, teprve od 70. let se množí počet pozorování a v posledních letech bývá v období jarního tahu zastížen pravidelně. Vzácně zahnízdí (ŠŤASTNÝ et al. 2006). Jsou známé výskyty i z pohnízdniho období, přičemž HUDEC & ŠŤASTNÝ (2005) uvádějí, že podzimní tah je v podstatě nepozorovatelný, doznívá koncem září a zcela výjimečně pak bylo zastížení 1 ex. 20.10.1960 na Heřmanském stavu u Bohumína (HUDEC et al. 1966).

Dne 12. listopadu 2006 jsem navštívil Hradecký rybník u Tovačova (okres Přerov, kraj Olomoucký, kvadrát síťového mapování 6569), který byl po výlovu vypuštěn. Rybník je rozdělen hrázemi na čtyři části, které mají následující označení: pravá a levá část, dolní pravá a dolní levá část (viz obr. 1). Značení je jako u řek po proudu Mlýnského náhonu, který teče východně v těsné blízkosti rybníka. Zastavil jsem tedy u hráze mezi levou a pravou dolní částí rybníka. Bylo zataženo s občasnými dešťovými přeháňkami, foukal studený vítr od západu a teplota se pohybovala kolem 8 °C. Mezi oběma částmi rybníka přeletovali raci, jejichž velké hejno posedávalo na bahnitěm dně levé dolní části. Celkem tu bylo asi 1500 racků chechtavých (*Larus ridibundus*), 40 racků bouřních (*Larus canus*), jejichž počet narůstal, a 70 racků bělohlavých (*Larus cachinnans*). Na kraji sedícího hejna jsem zpozoroval mladého rybáka bahenního *Chlidonias hybridus* (viz obr. 12 v příloze), který se dal určit podle následujících znaků: téměř poloviční velikost racka chechtavého; tmavá čepička na hlavě přechází bez přerušení v hnědě šupinatá záda; tmavá skvrna před okem přechází v šedivou barvu dotýkající se kořene tmavého zobáku; tmavé nohy; z ramene vybíhá dopředu ke krku tenká tmavá špička; za letu celá spodina těla bílá s nevýraznými tmavšími okraji křídel; bez tmavé karpální pásky; náznak tmavého proužku na konci ocasu; v sedě ohbí křídel bez kresby, jen šedé jako celá křídla.

Obr. 1: Přehledová mapa Hradeckého rybníku s vyznačením místa pozorování rybáka bahenního.

Fig. 1: The map of the Hradecký fishpond with observing place of the Whiskered Tern.

Rybáka jsem s přestávkami, kdy vzlétl a vzdálil se, pozoroval téměř hodinu dalekohledem 10 x 50 a stativovým monokulárem 20-60 x 80. Když usedl, podařilo se mi udělat přes dalekohled několik dokumentačních snímků.

Následujícího dne, 13. listopadu 2006, potvrdil určení rybáka bahenního kolega Jiří Šírek pozorováním na stejném místě. Pozorování bylo zasláno k posouzení Faunistické komisi. Jedná se o velice pozdní výskyt tohoto druhu u nás.

SUMMARY

The report gives information on an observation of a young Whiskered Tern (*Chlidonias hybridus*) at Hradecký fishpond near Tovačov (Central Moravia, Přerov district) on 12th November 2006. This late occurrence of the species is very unique in the Czech Republic.

LITERATURA:

- HUDEC K., KONDĚLKA D. & NOVOTNÝ I., 1966: Ptactvo Slezska. Slezské muzeum Opava
HUDEC K. & ŠTASTNÝ K. (eds.), 2005: Fauna ČR, sv. 29/2. Ptáci - Aves 2/I (2. přepracované a doplněné vydání). Academia. Praha
ŠTASTNÝ K., BEJČEK V. & HUDEC K., 2006: Atlas hnízdního rozšíření ptáků v České republice 2001-2003. Aventinum. Praha